

K teorii interpretace filosofického textu

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[\[Příležitostné poznámky, 1963\]](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[\[Příležitostné poznámky, 1963\]](#)

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 7. 4. 1963

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 7. 4. 1963

K teorii interpretace filosofického textu

Zůstávat u všeobecného myšlenkového rozvrhu filosofického díla znamená převážně se soustředit na úmysl autorův. Jeho pozice tím spolehlivě nepoznáme, leda v obraze, jaký si o nich sám autor udělá. Ale skutečnost je taková, že když filosof myslí, nemá a nemůže mít pod svou vědomou kontrolou všechen aparát, jehož používá, nýbrž jen určitý okruh cílevědomě formulovaných tezí. Přitom však jeho skutečné pozice jsou mnohem rozsáhlejší, než je možno zařadit do myšlenkové organizace zpracovávaného díla. Proto analýza a interpretace, která chce dospět k postižení celku a nehodlá se tedy spokojovat tím, co si myslitel sám o svém díle myslí, musí hledat v hlubině jednotlivých významných formulací, a nejen ve vnějších jejich souvislostech v daném systematickém rozvrhu. (Viz úvod k dis.¹ – navázat.) To není nehistorický přístup; naopak, tady teprve jde o reálnou, skutečnou historii, kdežto onde jen o prostředkovanou, myšlenou. Tady o skutečné navazování, onde o myšlení a často jen domnělé.

7. 4. 63

Této náročnější metody je ovšem možno použít jen u vrcholných děl filosofických, která předpokládají skutečnou hlubokou syntézu a smysl pro vnitřní logiku myšlenky. Čím vyšší je úroveň takového díla, tím ovšem je větší shoda mezi vnitřní výstavbou a celkovým rozvrhem práce.

8. 4. 63

630407 / 630408

¹ Záznam navazuje na soubor rukopisných poznámek z 11.–13. 12. 1962. – Pozn. red.